

Op de bres voor een traditionele geneeskunde van 60.000 jaar oud

De Italiaanse onderzoeker **Francesca Panzironi** wist in Australië de traditionele geneeskunde van de Aboriginals toegankelijk te maken binnen de Westerse medische wereld. En met opmerkelijk resultaat. "Ik zie hoe mensen in relatief korte tijd genezen, vitaliseren en zich emotioneel beter voelen", aldus Panzironi die haar bevindingen wetenschappelijk gaat onderbouwen om de overheid, gezondheidszorg en verzekeraars te overtuigen van de positieve effecten. Nog altijd is ze verbaasd waar het leven haar heeft gebracht. "Er was geen plan. Onbewust heeft het leven me gebracht waar ik moest zijn."

TEKST **IVO VALKENBURG**

"Van kinds af aan ben ik gefascineerd door inheemse volken. In mijn kinderkamer in het ouderlijk huis in Rome stond een hele serie boeken over dit onderwerp. Toch heb ik het nooit zien aankomen dat ik op een dag zo intensief zou gaan samenwerken met de inheemse bevolking in Australië. Tijdens een stage voor de Verenigde Naties in New York heb ik wel eens gekscherend tegen een Australische collega gezegd dat ik op huwelijksreis zou gaan naar Australië. Die huwelijksreis is er nooit van gekomen. Wel een lange levensreis naar de ziel van Australië."

HOPI-INDIANEN

"In Rome ben ik politieke wetenschappen gaan studeren. Mijn focus was gericht op internationaal recht. Mensenrechten hadden mijn warme belangstelling. Het voelde als een droom om als 21-jarige voor mijn studie stage te kunnen lopen bij de Verenigde Naties in New York. Om mensen als de Secretaris-Generaal, Arafat en andere bekende wereldleiders in de wandelgangen voorbij te zien lopen. Het was een heerlijke mix van mensen vanuit alle culturen. Maar je bleef in de stad. Tussen het beton. Mijn hart wilde ook de relatie met de natuur en de inheemse bevolking in Amerika voelen. Ik nam het vliegtuig naar New Mexico en maakte er kennis met de oorspronkelijke bevolking van Noord-Amerika. Het voelde aan als thuiskomen. Ik werd voor een paar dagen thuis uitgenodigd bij een Hopi-familie. De vrouw des huizes voelde dat ik naar iets in het leven op zoek was en vroeg me wat het was. Ik wist het niet. Ze gaf me alle ruimte om het te ontdekken. We verbleven veel in de natuur en ik woonde enkele ceremonieën bij. Het verrijkte mijn ziel. Alhoewel ik een gelukkige jeugd had, was het net alsof ik ten diepste altijd iets had gemist."

AUSTRALIË

Na haar terugkeer in Rome, rondde ze haar bachelor studie af met als focus de rechtspositie en soevereiniteit van de oorspronkelijke bevolking in Noord-Amerika. Daarna vervolgde ze haar opleiding met een Master op het gebied van ontwikkelingssamenwerking. Haar interesse bleef altijd op het snijvlak van inheemse culturen en de Westerse samenleving. "Terwijl ik bezig was met het organiseren van een nieuwe stage, viel er een uitnodiging van de Australische ambassade op de deurmat. Ik was het bijna vergeten dat ik een jaar eerder gesolliciteerd had naar een positie om een jaar lang onderzoek te doen aan de Universiteit in Sydney naar de rechtspositie van de Aboriginals in Australië. Ik was als nummer 1 geselecteerd om dat onderzoek te gaan doen. Die dag veranderde mijn leven. Ik dook een jaar lang intensief in de boeken. Zonder ook maar een Aboriginal te ontmoeten, deed ik intensief theoretisch onderzoek naar de Aboriginal cultuur en de rechtspositie van de Aboriginals in de Australische samenleving. Het vormde het hoofdthema van mijn onderzoek voor het behalen van mijn Master. Nadat ik was teruggekeerd in Italië, werd ik opnieuw uitgenodigd om naar Sydney te komen. Ditmaal om te promoveren op het vraagstuk hoe Australië de rechten van de oorspronkelijke bevolking het beste kon integreren in het publieke rechtsstelsel.



AMARTYA KUMAR SEN

"Ik dook opnieuw jarenlang de boeken in en promoveerde zonder enig veldwerk te verrichten. Puur wetenschappelijk. Alles rationeel en theoretisch gedegen onderbouwd. Er schuilt wat dat betreft een ware onderzoeker in mijn bloed. In die jaren raakte ik gepassioneerd door het werk van de Indiase Nobelprijswinnaar Amartya Kumar Sen. In zijn boek *Vrijheid is vooruitgang* (*Development as Freedom*, 1999) betoogt hij dat ontwikkeling/vooruitgang bestaat uit het opheffen van onvrijheden. Het verruimen van de vrijheid van mensen is doel en middel van ontwikkeling. Dit kan economische en politieke vrijheid zijn, maar ook de toegankelijkheid tot sociale voorzieningen (onderwijs, gezondheidszorg), garantie op openheid van zaken en sociale zekerheid. Ontwikkeling is meer dan alleen maar de toename van het nationale inkomen. Een goed draaiende economie heeft als doel om burgers een goed leven te laten leiden."

Vanuit deze gedachtegang ontwikkelde Amartya Kumar Sen de *Capability Approach*. "Doel is om bij het bepalen van sociaal en politiek beleid de kwaliteit van het leven als uitgangspunt te nemen en niet economische parameters als productie-, groei- en winstcijfers. De kwaliteit van leven laat zich daarbij vertalen als 'de vrijheid van mensen om te kiezen het leven te leiden dat ze – binnen de grenzen van het redelijke – graag willen leiden."

"IK WIL DE WERELD KENNIS LATEN MAKEN MET DE VERGETEN PARELS UIT DE TRADITIE VAN DE AUSTRALISCHE ABORIGINALS"

In de *Capability Approach* gaat het om positieve vrijheid, om de vrijheid de dingen te doen die je wilt doen, om je eigen talenten en vermogens te ontwikkelen, om het leven op een waardige manier te leiden. Positieve vrijheid doet beroep op de keuzemogelijkheid en de kansen die mensen hebben. De *Capability Approach* staat voor een nieuwe humanistische ethiek gebaseerd op het universele recht op vrijheid en geluk.

NGANKARI HEALERS

"Na zeven jaar rondde ik mijn promotieonderzoek af en begon les te geven als docent aan de universiteiten van Sydney en New South Wales. Daar kreeg ik een publicatie onder ogen over de traditionele geneeskunde wereldwijd en heel specifiek die in Australië. Veel informatie is er bijvoorbeeld over de integratie van de traditionele Chinese geneeskunde in de Australische samenleving. De Aboriginal geneeskunde werd echter volledig onbesproken gelaten. Het was de tijd om het veld in te gaan. Ik moest gaan onderzoeken hoe het was gesteld met de traditionele geneeskunde in Australië en wilde onderzoeken op welke wijze de traditionele geneeskunde zou kunnen worden geïntegreerd in de reguliere gezondheidszorg. Vier jaar reisde ik intensief door Australië en kwam in aanraking met de *Ngankari Healers*, een soort inheemse kruising tussen een huisarts en een psychiater. Ik heb 150 mensen diepgaand geïnterviewd. Traditionele helers, gezondheidswerkers, patiënten, managers in de gezondheidszorg en Westerse artsen die samenwerkten met Abo-



riginal helers. In 2013 publiceerde ik alle onderzoeksresultaten onder de titel *Hand-in-Hand. Report on Aboriginal Traditional Medicine*. Het rapport bevat niet alleen een uitgebreide omschrijving van de traditionele geneeskunde, maar ook vijfentwintig aanbevelingen om de oude wijsheid te integreren in de Westerse samenleving."

Tijdens het onderzoek vertelden de Aboriginal healers aan Francesca Panzironi dat ze graag weer wilden gaan reizen om mensen te genezen. "Ze vroegen mijn hulp, maar ik wist niet hoe. Ik was een docent, onderzoekeer, geen gezondheidsspecialist. Ze bleven me uitnodigen om terug te komen en verder te praten. Nooit zal ik vergeten hoe ik ergens in 2008 door een bus diep in de binnenlanden van Zuid-Australië werd afgezet. Bij de eindhalte vroeg de chauffeur of het wel okay was om me daar alleen te laten. Ik vertelde hem dat ik door iemand zou worden opgehaald. Ik keek in de hitte van het Australische achterland naar de schaduw van mezelf. Ik zag in de schaduw mezelf in mijn lange rok, met wat lichte bagage en een kussen onder mijn arm. *In the middle of nowhere*. Ik hoorde van binnen



een stem: 'Wat ben ik in vredesnaam hier aan het doen?' Mijn ziel wist het, maar mijn hoofd begreep er helemaal niets van. Niet veel later ontmoette ik enkele *Ngangkari Healers*. Een van hen vertelde me liefdevol, maar in krachtige bewoordingen dat het voor mij tijd was 'om naar de grote steden te gaan, de grote gebouwen binnen te gaan, waar de grote bazen zijn, om ze te vertellen dat wij nog steeds in leven zijn. Dat wij de helers zijn van dit land'."

"En zo is het gegaan. Ik ben teruggegaan naar de bewoonde wereld en ging in gesprek over de verborgen schatten van de traditionele geneeskunde in Australië. Tot voor kort onbekend bij 95 procent van de bevolking. Tien jaar na het moment waarop ik me zo alleen en verloren voelde in het Australische achterland, begreep ik eindelijk waarom het leven me altijd op de juiste plekken

Uit de praktijk van de Ngankari healers

"Ik raakte verlamd en belandde in een rolstoel. De dokters vertelden me dat ik nooit meer zou kunnen lopen. Mijn grootvader, een *Ngankari healer*, ging met mij aan de slag. Hij zag dat het probleem in mijn testikels zat. Vocht rondom de testikels zorgde ervoor dat ik niet kon lopen. Dat vocht drukte tegen mijn ruggengraat. Hij liet zijn helende handen over mij gaan en dat was alles. Een tijd later kon ik weer lopen."

"Een baby op de intensive care moest ononderbroken huilen. De artsen hadden geen idee hoe ze haar konden helpen. Ze gaven haar een infuus omdat ze niets wilde eten. Mr Rupert, een *Ngankari healer*, werd om hulp gevraagd. Hij bracht met zijn handen de ziel terug waar hij hoorde. De baby stopte direct met huilen. Ongelooflijk. Ik vroeg of dit voldoende was en hij antwoorde: 'De baby is okay, ik ga weer'."

"Een aantal vrouwen kon niet zwanger worden. Drie van de vier vrouwen die zich lieten behandelen door een *Ngankari healer* raakten alsnog zwanger. Er ontstaat beweging zodra zo iemand je aanraakt."

"Drie maanden had ik last van een onverklaarbare pijn achter mijn rechter schouderblad. Voor mijn vakantie ging ik naar Brisbane en de huisarts gaf me een verwijsbrief om een specialist te raadplegen. Ik onderging een ct-scan, kreeg fysiotherapie en nam medicijnen... zonder enig effect. Ik kon moeilijk of niet slapen. Na de vakantie voelde ik me nog slechter. Ik werd opgebeld door een neef van me, een *Ngankari healer*. Ik ging naar hem toe en hij behandelde me twee dagen met zijn handen. Daarna ben ik naar huis gegaan zonder ook nog maar ooit pijn te hebben gevoeld."

Bron: "*Hand-in-Hand. Report on Aboriginal Traditional Medicine*" (2013) een diepgaande veldstudie naar de Aboriginal geneeskunde door Dr. Francesca Panzironi. Meer informatie: www.antac.org.au



heeft gebracht. Ik had nooit een plan. Er is niets gepland. Altijd was ik op de juiste plek, hoe onbewust dan ook."

ERKENNING EN INTEGRATIE

Inmiddels is Francesca Panzironi erin geslaagd om samen met de *Ngankari healers* de 60.000 jaar oude traditionele geneeskunde ook toegankelijk te maken binnen de Westerse medische wereld. Achttien geregistreerde Aboriginal helers hebben in Adelaide een samenwerkingsverband opgericht. Panzironi geeft als CEO leiding aan deze Anungu Ngangkari Tiutaky Aboriginal Corporation (Antac). Vaak leidt ze het medische team bij bezoeken aan grote ziekenhuizen, zoals het *Royal Adelaide Hospital* en kleine plattelandsklinieken in verschillende staten van Australië. "Doel is om de traditionele Aboriginal geneeskunde te laten erkennen en te integreren in de reguliere gezondheidszorg. De Westerse geneeskunde beschouwt de mens veelal als een 'consument' van geneeskundige diensten en producten. Bovendien ziet de Westerse geneeskunde de 'consument' louter als een fysiek lichaam. In de traditie van de Aboriginal geneeskunde wordt niet alleen het fysieke lichaam erkend, maar ook de ziel. Aboriginals zien dan ook altijd twee lichamen. Volgens hen kan het fysieke lichaam niet functioneren zonder een gezonde spirit. Naast de driedimensionale realiteit zien de Aboriginal helers nog een extra dimensie. Ze zien niet alleen wat fysiek aan de hand is, maar ook op zielsniveau. Zij zijn in staat om met hun handen de ziel van een mens weer in de juiste positie te brengen."

"DE WESTERSE GENEESKUNDE BESCHOUWT DE MENS VEELAL ALS EEN 'CONSUMENT' VAN GENEESKUNDIGE DIENSTEN EN PRODUCTEN"

"Aboriginal helers zien geen verschil tussen mensen. We zijn allemaal één. Elk mens is met zijn of haar medemens en omgeving verbonden vanuit de bron van het leven. Of iemand nu lichamelijk of geestelijk beperkt is, man of vrouw, jong of oud, Australiër of inheems, links of recht, religieus of atheïst... elk mens heeft recht op een kwalitatief goed en waardig leven. Zowel op lichamelijk als geestelijk niveau. De Aboriginal helers zien in dit verband ook de toegevoegde waarde van de Westerse geneeskunde. Ze werken graag samen met reguliere artsen en geven tijdens behandelingen ook telkens helder aan waar hun kennis en kracht ligt en waar een Westerse arts nodig is om te raadplegen."

WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

"Als volgende stap in de erkenning en integratie van de Aboriginal geneeskunde wil ik onze bevindingen van de afgelopen jaren wetenschappelijk beschrijven. Om overheid, gezondheidszorg en verzekeraars het meetbare effect van de behandelingen duidelijk te kunnen maken. Vanuit mijn vak als onderzoeker voel ik me dan als een vis in het water. Ik zie hoe mensen in relatief korte tijd genezen, vitaliseren en zich emotioneel beter voelen. De traditionele behandeling biedt een enorme verrijking voor de kwaliteit van leven van heel veel patiënten. In dat verband herinner ik me nog goed een uitspraak over ons werk door een manager in een ziekenhuis: 'Oh, mijn God, ik heb nog nooit zoveel mensen in het ziekenhuis gelukkig gezien'. Dat is precies waarom ik de wereld wil laten kennis maken met de vergeten parels uit de traditie van de Australische Aboriginals." ■